

PRITARTA

Utenos rajono savivaldybės tarybos
2016 m. lapkričio 24 d.
sprendimu Nr. TS – 310

PATVIRTINTA

Utenos vaikų lopšelio-darželio
„Gandrelis“ direktoriaus 2016 m.
gruodžio 5 d. įsakymu Nr. V- 109

**UTENOS VAIKŲ LOPŠELIO–DARŽELIO „GANDRELIS“
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA
„PO GANDRELIO SPARNU“**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

Švietimo teikėjo pavadinimas - Utenos vaikų lopšelis-darželis „Gandrelis“ (toliau - Mokykla).
Mokyklos teisinė forma – biudžetinė švietimo įstaiga, turinti viešojo juridinio asmens statusą.
Mokyklos priklausomybė – savivaldybės mokykla.
Mokyklos grupė – ikimokyklinio ugdymo mokykla.
Mokyklos adresas – Utena, Vaižganto g. 38.

Programa rengiama pagal „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašą“, atsižvelgiant į Mokyklos bendruomenės poreikius, nustatytus IQES online instrumentais: anketine tėvų, švietimo pagalbos vaikui specialistų, darbuotojų apklausomis ir vaikų nuomone.

Vaikai ir jų poreikiai – Mokykloje ugdomi 1- 6 metų amžiaus vaikai ir vaikai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių. Sutrikusios raidos vaikai yra ugdomi integruotai bendrojo ugdymo grupėse arba, turintys didelius ugdymo(si) poreikius, jiems skirtoje erdvėje. Vaikams sudarytos sąlygos bendrauti, žaisti, judėti, pažinti, eksperimentuoti, tenkinti saviraiškos ir individualius poreikius. Turintiems raidos sutrikimų ir jų šeimoms kompleksiskai teikiamos švietimo, ugdymo, socialinės, sveikatos ir pavėžėjimo paslaugos. Mokykloje ugdoma pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, vaiko pagarba tėvams, kalbai ir vertybėms; gamtai, taip pat principams, paskelbtiems Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje.

Mokytojų ir kitų specialistų pasirengimas – dirba kvalifikuoti, turintys tinkamą išsilavinimą ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogai, švietimo pagalbos vaikui ir sveikatos priežiūros specialistai.

Mokyklos ir regiono savitumas – vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių ugdymas; vaikų sveikos gyvensenos ir fizinės sveikatos stiprinimas; erdvi ir rūpestingai prižiūrima Mokyklos teritorija; Mokykla yra miesto pakraštyje, šalia Dauniškio parko, Dauniškio gimnazijos stadiono.

Glaudūs bendravimo ir bendradarbiavimo ryšiai su socialiniais partneriais: Utenos rajono pedagogine psichologine tarnyba, sutrikusio intelekto bendrijos „Viltis“ Utenos skyriumi, Utenos specialiąja mokykla – daugiafunkciu centru ir kitomis rajono švietimo, globos ir sveikatos priežiūros įstaigomis.

Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai – šeimoms svarbu, kad vaikai jaustųsi saugūs, būtų puoselėjama jų sveikata, išmokytų bendrauti, gebėtų gerbti save, kitus ir savo aplinką. Tenkinant poreikius, tėvams (globėjams) teikiamos švietimo informavimo ir konsultavimo paslaugos. Mokykla yra atvira, šeimos supažindinamos su ikimokyklinio ugdymo programa, dirbančiais pedagogais, švietimo pagalbos specialistais ir kitu personalu. Pozityvių santykių su kitais kūrimui ir palaikymui aktyviai vykdomas socialinis ir psichologinis darbas: pagalba rizikos grupės šeimoms, psichologinis konsultavimas, psicho-korekciniai užsiėmimai, tėvų švietimas,

paramos grupės tėvams auginantiems vaikus su negalia užsiėmimai, patyčių prevencijai skirti užsiėmimai.

II SKYRIUS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

- Į vaiką orientuoto, lankstaus ir individualizuoto ugdymo. Besąlygiška pagarba vaikui kaip asmenybei pripažįstant jo poreikius, teisę būti skirtingam. Sąlygų sudarymas visapusiškam įvairių vaiko galių plėtojimui, harmoningam asmenybės vystymuisi;
- Mokymosi žaidžiant ir aktyviai tyrinėjant ugdymo(si) turinys grindžiamas atsižvelgiant į vaiko galias, patirtį, emocinę būseną, vadovaujantis nuostata, kad kiekvienas vaikas yra atradėjas, tyrinėtojas, kūrėjas;
- Ugdymo integravimo ir diferencijavimo įvairių poreikių vaikams. Ugdymo procesas planuojamas atsižvelgiant į individualius vaikų gebėjimus ir poreikius bei raidos ypatumus;
- Partnerystės su šeima ir bendruomenės įtraukimo. Ugdymo turinys grindžiamas partnerystės plėtojimu, bendruomenės ir pedagogų iniciatyvos derinimu, šeimų ir visuomenės pedagoginiu bei psichologiniu švietimu;
- Ugdymo(si) aplinkos reikšmingumo. Aplinka orientuota į vaiko ugdymo(si) motyvacijos žadinimą, tenkinanti įvairaus amžiaus ir individualių gebėjimų vaikų poreikius;
- Pilietiškumo skatinimo. Savo krašto ir darželio tradicijų puoselėjimas, tautos kultūros saugojimas išlaikant lietuviams būdingą dvasinį ryšį su gamta ir jos laiko ritmais.

III SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Tikslas – kurti sąlygas, padedančias vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, taip pat etninius, socialinius bei pažintinius poreikius, atsižvelgiant į ugdytinių kartos ypatumus.

Uždaviniai:

1. Tenkinti vaiko poreikį pažinti pasaulį, žaidžiant, tyrinėjant, bendraujant, plėtojant jo emocinę, socialinę ir kultūrinę patirtį.
2. Saugoti ir stiprinti vaiko fizinę bei psichinę sveikatą, ugdyti sveikos gyvensenos įgūdžius, garantuoti saugumą, tenkinti aktyvumo ir judėjimo poreikį.
3. Bendradarbiaujant su šeima ir visuomene, plėtoti supratimą apie kartų skirtumus, siekiant pažinti ir pripažinti individualius šiuolaikinės vaikų kartos bendravimo ir mokymosi ypatumus.
4. Ugdyti vaikų kūrybiškumą ir saviraišką taikant naujas technologijas.

IV SKYRIUS UGDYMO TURINYS, METODAI, PRIEMONĖS

Atsižvelgiant į vaikų amžių, poreikius, šeimų lūkesčius, ugdymo(si) turinys ikimokyklinio amžiaus vaikams apima 18 ugdymosi pasiekimų sričių, pateikiančių vaikų vertybines nuostatas, gebėjimus ir modeliuojamas remiantis „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu“. Interneto prieiga: https://www.smm.lt/uploads/documents/Pedagogams/ikimok_pasiekimu_aprasas.pdf

18 ugdymosi sričių prisideda prie lūkesčių siekių, kad vaikas augtų:

- sveikas,
- orus,
- bendraujantis,
- smalsus,
- kuriantis,

- sėkmingai besiuogdantis.

1. Kasdienio gyvenimo įgūdžiai. Saugoti vaiko sveikatą, stiprinti būtinus kasdieninius įpročius ir elgesį.
2. Fizinis aktyvumas. Tenkinti vieną svarbiausių prigimtinių vaiko poreikių judėti, skatinti spontanišką ir pedagogo inicijuojamą vaiko fizinį aktyvumą.
3. Emocijų suvokimas ir raiška. Išmokti suvokti, reikšti, pavadinti jausmus ir tinkamai į juos reaguoti.
4. Savireguliacija ir savikontrolė. Gebėti nusiraminti, atsipalaiduoti, tinkamai reikšti jausmus, laikytis susitarimų, taisyklių.
5. Savivoka ir savigarba. Stiprinti vaiko asmeninio tapatumo, bendrumo su šeima, grupe, tautinio tapatumo jausmus, vertinti save pozityviai.
6. Santykiai su suaugusiais. Pasitikėti pedagogais, lengvai atsiskirti nuo tėvų, siekti abipusės pagarbos, žinoti kaip elgtis su nepažįstamaisiais.
7. Santykiai su bendraamžiais. Užmegzti geranoriškus santykius su kitais vaikais, bendrauti ir bendradarbiauti, spręsti tarpusavio nesutarimus.
8. Sakytinė kalba. Gebėti klausytis, išgirsti ir suprasti, laisvai išreikšti savo išgyvenimus, patirtį, mintis.
9. Rašytinė kalba. Domėtis skaitymu, raidėmis, simboliais ir jų reikšmėmis, kopijuoti raides, žodžius.
10. Aplinkos pažinimas. Pažinti socialinę, gamtinę aplinką, ją gerbti ir tausoti.
11. Skaičiavimas ir matavimas. Gebėti skaičiuoti, matuoti, klasifikuoti daiktus pagal formą, dydį, spalvą, suvokti daikto vietą, padėtį erdvėje ir laiko tėkmę.
12. Meninė raiška. Emocijas, patirtį, mintis, išpūdžius reikšti meninėmis priemonėmis ir būdais, tyrinėti, eksperimentuoti, improvizuoti.
13. Estetinis suvokimas. Pastebėti aplinkos grožį, žavėtis savo ir kitų menine kūryba, reikšti savo estetinius potyrius, dalintis išgyvenimais, išpūdžiais.
14. Iniciatyvumas ir atkaklumas. Gebėti pačiam susirasti ir įsitraukti į suaugusio pasiūlytą veiklą, ją plėtoti, susidoroti su iškilusiomis kliūtimis.
15. Tyrinėjimas. Domėtis ir tyrinėti supančią aplinką, aptarti sužinotus dalykus.
16. Problemų sprendimas. Atpažinti problemą, rasti tinkamiausią sprendimo būdą, mokytis įveikti nesėkmes.
17. Kūrybiškumas. Domėtis naujais dalykais, įžvelgti problemas, klausinėti, įsivaizduoti, fantazuoti, išreikšti save unikaliais būdais.
18. Mokėjimas mokytis. Noriai mokytis, džiaugtis tuo, ko išmoko.

Pedagogai gali laisvai rinktis ugdymo(si) metodus ir priemones, lanksčiai, kūrybiškai taikyti siūlomą ugdymo turinį, planuoti veiklą, atsižvelgiant į vaikų norus, galimybes, aplinką, šeimų rekomendacijas, pedagogų patirtį.

Ugdymo turinį pedagogai sieja su vaikų pasiūlytomis idėjomis, kasdieninio gyvenimo aktualijomis, mini projektais, sezoniškumu, iškilusiomis problemomis, įstaigos vietovės ypatumais, tradicijomis, papročiais, šventėmis ir darbais.

V SKYRIUS

UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Norint nustatyti pasiekimų lygį bei numatyti ugdymo(si) kryptis ir uždavinius, vaiko pasiekimai vertinami vaikui pradėjus lankyti Mokyklą, o vėliau – du kartus per metus. Vertinimo rezultatai aptariami ir analizuojami. Tėvams pateikiama informacija apie vaiko stipriąsias puses, ugdymosi poreikius ir tolesnio ugdymo(si) galimybes. Pedagogai vaikų pasiekimus ir pažangą

fiksuoja diagramose pagal pasiekimų žingsnius. Vaikai vertinami pagal ugdymosi pasiekimų sritis, kuriose išskirta vertybinės nuostatos ir esminiai gebėjimai.

Pedagogas, siekdamas pažinti vaiką, visus metus jį stebi kasdieninėje veikloje, analizuoja kūrybinius darbus, kalbasi su tėvais ir vaikais. Stengiasi suprasti vaiko savijautą, poreikius, interesus, gebėjimų lygį, bendravimo ir veiklos ypatumus, namų kultūrinę aplinką, šeimos lūkesčius ir nuostatas į ugdymą. Vertinimo duomenys panaudojami planuojant grupės veiklą, individualizuojant ugdymą, kad vaikui laiku būtų teikiama specialistų pagalba, šeimų informavimui, pedagogo kompetencijos stiprinimui ir programos atnaujinimui.

Medžiaga apie ikimokyklinuko pasiekimus kaupiama vaiko pasiekimų aplanke, kuriame yra pedagogų, specialistų ir tėvų pastebėjimai apie vaiką, vaikų darbelių pavyzdžiai, vaiko mintys apie save ir kitus, nuotraukos ir kt.

Vertinime dalyvauja pedagogas, vaikai, tėvai. Informacija apie vaiko individualius pasiekimus konfidenciali. Apibendrinti duomenys aptariami mokytojų tarybos, metodinės grupės, o esant būtinybei, vaiko gerovės komisijos posėdžiuose.

VI SKYRIUS

NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI

1. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, Vilnius, 2014.
 2. Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašas. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 18 d. įsakymas Nr. ISAK – 627 „Dėl Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo“.
 3. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, Vilnius, 2006.
 4. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, Vilnius, 2015.
 5. Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, 2014.
 6. Interneto prieigos: <https://www.smm.lt/>, <http://www.ikimokyklinis.lt/>, <https://www.e-tar.lt/portal/index.html>.
 7. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija.
-